

МОДЕРНО ПТИЦЕВЪДСТВО

Органъ на Българския Птицевъденъ Съюзъ — София

Vereinsblatt des Bundes Bulgarischer Geflügelzüchter E. V. — Sofia.

Годишенъ абонаметъ 50 лева предплатени.

За д-ва, кооперации, учреждения, читалища, ученици, трудоваци, войници и членове на птицевъднитѣ дружества и клубове 40 лева.

Обявления и реклами се приематъ по споразумение.

Всичко което се отнася до списанието да се изпраща до редакцията — Плѣвень.

Редакторъ М. Ц. Цоневъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1) Ст. М. Лукановъ — Съюза на птицевъдцитѣ, неговото значение и задачи. 2) Ив. Добревъ (инж. агриколъ) — Грижи за пилетата следъ 8 седмица. 3) П. Д. Кършевъ — Има ли решающе значение датата на изслупването. 4) Д-ръ С. Игнатовъ — Кокошинки. 5) М. Ц. Цоневъ — Изкуственото лупене. 6) W. Routchevsky (Ing. agricole) — Значението на витаминитѣ при отглеждане на домашнитѣ птици. 7) Хр. Ц. Цоневъ — За Виандота. 8) Рако — Упадъка на нашия износъ на яйца. 9) Пазаря у насъ и чужбина. 10) Съюзенъ и кооперативенъ животъ.

С. М. Лукановъ

Съюза на птицевъдцитѣ, неговото значение и задачи.

На 29 м. м. въ София се основа Български птицевъденъ съюзъ. Учредителното събрание бѣ свикано по инициативата на Софийското птицевъдно дружество и Клуба на птицевъдцитѣ въ гр. Плѣвень. Въ сжщото вземаха участие 58 делегати, изпратени отъ 24 птицевъдни дружества. Ако не бѣ нещастieto, което сполете по-голѣмата частъ отъ южна България, броя на делегатитѣ и представенитѣ птицевъдни дружества щѣше да бѣде сигурно много по-голѣмъ.

На птицевъдството у насъ, като изключимъ последнитѣ 2—3 години, се гледаше съ едно непростимо пренебрежение, както отъ страна на държавата и окръжнитѣ съвети, така и отъ самитѣ земледѣлци. Нито държавата, нито окръжнитѣ съвети вземаха нѣкакви по-осезателни мѣрки, за подпомагане на птицевъдството и неговото подобрене. Преровимъ ли държавнитѣ бюджети за миналитѣ финансови години, ще констатираме, че само въ рѣдки случаи сж предвиждани суми и то съвършенно нищожни за поощрение на птицевъдството ни.

И, ако има случаи, през нѣкоя година да сж прѣдвидени въ държавния бюджетъ срѣдства и за птицевъдството, на следующата или пъкъ на последующитѣ години, тѣзи срѣдства или сж били намалявани или напълно изличавани. Така основаната презъ 1908 год. опитна птицевъдна станция едва следъ единъ двугодишенъ животъ, биде закрыта подъ предлогъ, че мѣстото ѝ въ Павлово при гр. София, не било подходяще. Обаче, въ последующитѣ бюджети не бидоха предвидени срѣдства, не само за обзавеждане на такава, макаръ и другаде въ страната ни, но изобщо, не се предвиждаха срѣдства за поощрение на птицевъдството. И въпрѣки това мащенско отнасяние къмъ нашето самородно птицевъдство, последното си бѣ извоювало първостепено мѣсто въ народното ни стопанство, защото за годинитѣ отъ 1906 до 1912 год., при единъ общъ износъ въ кржгли цифри за година отъ 111 и половина милиона зл. лева (най-малкия износъ презъ този периодъ, а именно презъ 909 год.) до 134 и половина милиона зл. лева (най-големия износъ за сжщия периодъ, а именно 1911 год.), за изнесени яйца и птици се падатъ 8 милиона златни лева (най-малкото за периода а имено презъ 1908 год.), респективно 15 милиона златни лева (най-големото число за тоя периодъ, а именно 1912 год.). Съ други думи $\frac{1}{11}$ отъ изнесеното злато, срещу изнесени отъ насъ стоки за времето отъ 1806 до 1912 год., се пада за изнесени отъ нашето птицевъдство продукти. Важността на птицевъдството ни, за народното ни стопанство нарастна извънредно много, следъ военитѣ години, когато за изнесенитѣ на външнитѣ пазари продукти отъ птицевъдството ни, се реализираха за нашия търговски балансъ, сравнително голѣми стойности, които по размѣръ се приближаваха до тия получени срещу изнесенитѣ отъ насъ зърнени храни. И до като износа отъ зърненитѣ ни храни намалява, тоя отъ яйца и птици се увеличава, за да достигне презъ изтеклата 1927 год. сумата 857,332 300 лева, срещу 870,000,000 лева за първитѣ. По тоя начинъ, реализиранитѣ стойности за нашия търговски балансъ, за изнесенитѣ произведения на птицевъдството ни заематъ презъ м. г. трето мѣсто, следъ тия отъ тююна и зърненитѣ храни.

Само горния фактъ е достатъченъ, за да се подчертае важността на птицевъдството ни, и необходимостта отъ повече грижи и жертви за новото подобрене и засилване.

Ако то можа, при своята първобитностъ, да заеме въ международния ни търговски обмѣнъ, трето мѣсто, ние не виждаме какъ по ясно би могло да се илюстрира, голѣмото сегашно значение на нашето птицевъдство, за нашето народно стопанство, а още по-вече за бъдащото на последното.

Пропуснатото въ миналото, трѣбва да се нагони въ настоящето. Безспорно е, че въ последнитѣ две години Министерството на земледѣлието прави похвални усилия въ това направление, макаръ, че срѣдствата които му се поставятъ на разположение, да сж сравнително още незначителни.

За да може, обаче, да се постигне едно задоволително подобрение на нашето птицевъдство, а същевременно и увеличение на неговите размъри въ земледѣлското ни стопанство, необходимо е, да се изработи и усвои една система отъ подходящи за целта мърки, за която да се подsigорятъ материалните сръдства, та сжщата, да се следва редица години, тъй като постиженията въ това отношение не идватъ следъ 1—2—3 години, а следъ много време и то следъ дълга и системна работа.

И тъкмо тукъ, ние виждаме въ първо време голѣмото значение на току що образувалиятъ се съюзъ на птицевъдците у насъ. Подкрепяйки взетите сега отъ страна на М-вото на земледѣлието инициативи, целящи, подобрието и засилването на нашето птицевъдство, съюза ще трѣбва да окаже и всички други мърки, които е необходимо, да се взематъ още за сжщата целъ и съ своя авторитетъ, да настои и изиска, щото усвоените мърки да станатъ едва трайна система, която, да се възприема отъ официалната властъ безразлично, отъ кои лица или партии да се представлява. Едновременно съ горното, въ близките задачи на образувалия се съюзъ сж и въпросите:

Проучването на мѣстните пернати домашни животни въ връзка съ взискванията на пазаря и съобразно това, поощряване и подкрепване развъжданieto само на такива видове и раси, които даватъ най-много, най-добре плащана на пазаря стока. Не по-малко важенъ е въпроса и относително проучването на условията на пазаря, за произведенията отъ птицевъдството, а така сжщо и търсението и намирането на подобри външни пазари за сжщитѣ. Така набелязаните въпроси, ясно е, че не сж по силите на отдѣлния птицевъдецъ, нито на отдѣлните птицевъдни дружества, обаче, съюза на птицевъдците е въ положение да ги разрешава и трѣбва да се нагърби съ това.

За да бжде неговата работа успѣшна, той трѣбва, да се подкрепи отъ болшинството съзнателни наши птицевъдци. А това би се постигнало, ако последните се обединятъ въ птицевъдни дружества, които да станатъ членове на съюза.

Защитавайки, моралните и материални интереси на птицевъдцеца, птицевъдния съюзъ, ще се сблъска, макаръ и малко по-късно още съ множество въпроси, чакащи своето разрешение, за да се изглади пътя за правилното развитие на птицевъдството ни, като селско стопански отрасълъ. Така, на сцената, неминуемо, ще се яви въпроса за начина на отстранението на многото посръдници при продажбата на произведенията отъ птицевъдството, съ целъ, да се осигорятъ по-голѣми печалби за производителя и значителни придобивки за консуматора.

За да предпазя отъ недоразумение въ случая, ще трѣбва да спомена, че погрѣшно би било, ако току що казаното би

се схванало отъ нѣкои, какво на съюза на птицевъдцитѣ предстои да води нѣкакви борби съ отдѣлнитѣ професии, или тѣхнитѣ сдружения. Такова схващане би било една нещастна и погрѣшна мисль. За да се избѣгнатъ всѣкакви криви прояви и тълкования на изказанитѣ тукъ мисли, азъ посочвамъ за примѣръ Дания, страната на сдруженията, въ която, наредъ съ производителя, въ това число и птицевѣда, вирѣятъ въ едно хармонично цѣло и търговеца и експортѣора и банката и т. н. и то при едно завидно положение за всички.

До като птицевѣдниятъ съюзъ, за да услужва на своитѣ членове, то първоначално, ще се задоволи съ въвежданieto на информацияна служба, чрезъ която, ще подържа връзка не само съ членоветѣ си, но ще създаде постоянна такава и между отдѣлнитѣ птицевѣдни дружества. Нѣма да мине много време, когато ще му се наложи да разреши по единъ задоволителенъ начинъ въпроса за обща доставка на необходимиятъ за членоветѣ му разплоденъ материалъ, инвентарни предмети и т. н.

Трѣбва да отбележимъ, че колкото по-вече тече времето, толкова по-широки ще станатъ задачитѣ на съюза на птицевѣдцитѣ, толкова по-много ще бждатъ въпроситѣ, които ще му се наложатъ за разрешение. По силата на нѣщата, ще се яви рано или по-късно и, въпроса за типизирането на яйцата и птицитѣ, тѣхната обща продажба и пр.

Съ това, ние не мислимъ, че изчерпваме въпроса около близкитѣ и далечни задачи на новообразуваниятъ съюзъ на птицевѣдцитѣ въ България, но вѣрваме, че отъ това което набелезахме, ще стане всѣкому ясно, каква грамадна роля може да изиграе съюза, за преуспѣванието на нашето птицевѣдство, а наедно съ това и за повдиганieto на народното ни стопанство.

Ив Добревъ
(инженеръ агроколъ)

Грижи за пиленцата следъ 8 седмица.

Въ кн. 2 е указано, какъ да хранимъ младитѣ пиленца. Считамъ за нужно да преповторя следнитѣ важни нѣща. Първитѣ дни пилетата трѣбва да получаватъ храна всѣки два часа и колкото се може по-рано и по-късно презъ дена. Следъ всѣко хранене, храната която остане и се замърси, да се дава на по-старитѣ кокошки и винаги да се измиватъ сждоветѣ, въ които имъ се поднася.

Първия денъ на захранването, или третия денъ отъ живота на пиленцата се дава около 36 грама храна всѣки два часа за 100 пилета или 4 грама за всѣки 10 пилета; втория и третия денъ сждо.

Четвъртия и петия денъ по 70 грама всѣки два часа (или по 7 гр. за 10 пилета).

Шестия и седмия денъ по 85 гр. всѣки два часа. Въ седмия денъ започваме да даваме на пилетата зелена храна, нарязана на ситно (листи отъ люцерна, спанакъ, салата, пера отъ лукъ и др.).

Осмия денъ по 100 грама всѣки два часа, деветия, десетия и единадесетия денъ по 120 гр. всѣки два часа. Отъ десетия денъ зелената храна почва да се дава два пжти дневно, въ 10 часа и въ 4 часа следъ обѣдъ.

12, 13, 14 денъ по 140 гр. всѣки два часа до 12 часа, а после обѣдъ по 175 гр. всѣки два часа.

15, 16 и 17 денъ по 175 грама всѣки два часа, а следъ обѣдъ по 210 гр.

18, 19, 20 и 21 денъ по 210 гр. всѣки два часа до обѣдъ и после по 280 гр.

Отъ 21 денъ почва да се прибавя къмъ храната на пилетата скълцани на ситно черупки отъ миди, или отъ яйца.

Четвъртата седмица се дава на пиленцата предъ обѣдъ по 280 грама всѣки два часа, а следъ обѣдъ по 350 грама.

Петата седмица могатъ да се даватъ на пилетата вече цѣли зърна отъ пшеница, овесъ и дребенъ, или на ярма смлѣта царевича. Храната се разпредѣля така, че на пиле се дава за цѣлия денъ по 25 грама. Тази храна се дава на три пжти презъ деня и постепенно се увеличава така че къмъ 8 седмица пилетата получаватъ дневно по 50—60 грама. По-късно пилетата получаватъ дажба, както напълно развититѣ кокошки.

При храненіето на младитѣ пилета нѣма опасностъ отъ прехранване, стига тѣ да приематъ храната. Това благоприятствува щото тѣ въ скоро време да се развиятъ, да станатъ по късно отлични носачки.

Въ практиката е констатирано, че малко отъ излюпенитѣ пилета презъ годината успѣватъ да се развиятъ и да останатъ живи, затова въ насъ поговорката казва: „пилетата се четатъ есено време“. Това е действителността върху която ние трѣбва серіозно да се замислимъ. Тѣзи голѣми загуби могатъ да се отстранатъ, и за това не трѣбва да гледаме леко на тѣхъ, особено днесъ, когато стопанина влага такава голѣма грижа и възлага голѣми надежди на своитѣ птици. Върху какво трѣбва да внимаваме? Главното нѣщо е, щото ние да подържаме нашитѣ млади пилета въ единъ *постояненъ растежъ*. Всѣки застой означава вреда, една загуба, а за съжаление, единъ застой въ растежа на пиленцата е едно отъ честитѣ явления. Внезапно, като че ли пилетата сж омагьосани и не растатъ. Това явление (застой) често настѣпва между 6 и 12 седмица на пилетата. Всѣкога причината се крие въ известни неблагоприятни условия (обстоятелства), които биха могли да се отстранатъ, или срещу които бихме могли да вземемъ предварително мѣрки.

Влагата, дъжда, студения вѣтъръ, често причиняватъ застой, дори смъртни случаи. За това винаги трѣбва да гле-

даме пилетата да бждатъ на отговарящо мѣсто. Да не ходятъ сутринъ рано въ росната трѣва. *Въшките* и *кокошкинките* сж сжщо много виновни за това. Невъзможно е да се отглеждатъ здрави пилета, тамъ гдето въ курника има кокошкини. Сресу тѣхъ борбата трѣбва да бжде енергична. Една стара германска пословица казва: *око*то на стопанина прави животнитѣ да тлѣстятъ“. Това е една голѣма истина и точно въ тази възраст—6—8 седмица, липсва око^{то} на стопанина. Когато пухътъ е преминалъ и едва що сж облѣчени, изглежда, че пилетата иматъ по-малко нужда отъ нагледване, отколкото въ началото, тѣ се изоставатъ на своята сждба, а въ този моментъ тѣ иматъ най-голѣма нужда, а отъ това страда интереса на птицевѣда. Пиленцата водени отъ квачка прекарватъ критическо време на *отвикване*, безъ стопанина да ги подкрепи и да полага грижи, когато квачката ги напуска. Този хпребдъ при нѣкои кокошки, наистина, става много леко. Преди всичко, трѣбва да се погрижемъ, щото пилетата да спатъ по пѣртитѣ, а не по земята, защото тукъ тѣ се претискатъ, изпотяватъ се, а това ги изтощава. Това което сж придобили презъ деня, тѣ го изгубватъ чрезъ изтощаване, а кждето сж много пилета, често има и смъртни случаи. Пѣртоветѣ, по които трѣбва да спатъ малкитѣ пилета трѣбва да бждатъ 15 см. високи отъ земята и 4 см. широки. За да свиканатъ пилетата да спатъ по пѣртитѣ, въ кошетата на помещението се поставя по една етажерка (стълбичка) съ нѣколко прѣчки, по които пилетата се покачватъ. Етажерката е поставена така, че пилетата да не могатъ да се сгушватъ по нея.

Най-важното при отгледването на младитѣ пилета е движението — да разполагатъ пилетата съ просторъ. Застоя въ развитието на пилетата зависи твърде много отъ почвата. Следъ като сж използвали и ровили доста на едно мѣсто, тѣ трѣбва да се премѣстятъ на друго. Затова е много добре, тамъ, гдето е възможно да има подвижни огради, така пилетата намиратъ винаги нова почва и могатъ да я използватъ. Оградитѣ за нѣкои птицевѣди иматъ значение, когато сж красиви, но при подвижнитѣ огради гледката може сжщо да се спази. Два метра дълги рамки съ три четвърти метра височина и по единъ кръстъ въ срѣдата сж много практични за малкитѣ пилета. Съ такива рамки можемъ да си направимъ отлични огради, и които е видѣлъ ползата отъ тѣхъ, никога вече не се лишава отъ последнитѣ.

Най-сетне здравieto и растението на пилетата зависи отъ витаминитѣ, които се намиратъ въ храната на пилетата. Въ млѣкото има витамини, както витамина, който подбужда растежа на животнитѣ, но млѣкото трѣбва да се дава на пилетата безъ да се загрѣва, понеже топлината унищожава витамина А. Въ зеленитѣ листа, (тревата, въ яйцето има витамини. Ролята на витаминитѣ е голѣма; тѣ поддържатъ растежа и правятъ животнитѣ по устойчиви на разнитѣ болести. По тази

причина, както видяхме, на младитѣ пилета трѣбва да даваме млѣко ако имаме възможностъ; да имъ се дава по два пжти на день зелена трѣва. Когато се дава вода тя трѣбва да бжде винаги чиста. Чрезъ замърсената вода винаги идватъ болеститѣ.

Спазваме ли горното винаги ще имаме здрави и добре развити пилета.

7 юний 1928 год.

П. Д. Кършевъ

Стопанство—Караорманъ
с. Миндя—Еленско

Има ли решающе значение датата на излупването?

Пиша настоящитѣ редове, не за ония птицевѣди, които сж обхванати отъ птицевѣдната треска: много раси, много птици, много пари и на края фалитѣ, а за ония разумни стопани, които винаги се отнасятъ критически къмъ работата и не страдатъ отъ българската лакомия; бързо забогатяване отъ яйца!

Модерното птицевъдство въ смисълъ на разумно и практично стопанско предприятие, предтолага редица условия и специални познания, при които птицевѣдната смѣтка $2 + 2$ дава само 4, никога повече, а безъ тѣхъ винаги нула.

При многодо факти, които обуславятъ дохода отъ птицитѣ за яйца, като: пазаръ, хигиениченъ птичарникъ, купени или произведени на смѣтка храни, кокоше стадо съ доказана висока носливостъ, целесъобразно хранене и пр., отъ решающе значение е *датата на лупенето*. Преди да се фиксира датата на лупенето, птицевѣда трѣбва да знае:

1. Кога най-скжпо струватъ яйцата за да има въ изобилие такива.

2. Колко трае периода на възрастването, т. е., кога най-рано и най-кжсно ще пронесатъ яркитѣ.

3. Кога настжпва разклопването (залежването) у носачкитѣ.

4. Кога настжпва периода на линеенето (промѣната на перата) и колко трае.

5. Може ли птицевѣда, да храни усилено, съ най-питателна и разнообразна храна пилцитѣ до пълното имъ възрастване.

Ако птицевѣда държи нѣколко раси, по име само, носливи, ако храни осждно и съ еднообразна храна и ако птичарника му е нездравословенъ, такъвъ птицевѣдъ предварително е загубенъ. Ето защо, трѣбва да се почне отъ начало съ малко птици *само отъ една раса или мѣстни такива*, на която трѣбва да се познава живота, свойства, наклонности и пр.

Сега, да се поясня. Напримѣръ, моето кокоше стадо отъ мѣстни кокошки е скорозрѣло, бързо възраства и следъ 4—4½ месеца яркитѣ пронасятъ. Зимни носачи сж. Периода на линеенето почва отъ м. октомврий и трае най-много месецъ, следъ които настѣпва 1 — 2 месеца непроизводителенъ периодъ. Ризклопването почва отъ края на м. мартъ. Това сж общи правила, не говоря за изключителнитѣ случаи. Отъ опитъ зная, че ако излупя ранни пилета „януарчета“ сжщитѣ въ края на м. май пронасятъ, когато яйцата сж най-ефтини. Нередовно и съ прекъсване ще носятъ до края на м. септемврий, отъ когато настѣпва периода на линеенето за да пронасятъ следъ 2—3 месеца. Въ случая губя 50 — 60 яйца, когато струватъ най-скъпо. Ако извадя късни пилета „есенчета“, сжщитѣ пронасятъ следъ 5½ месеца—къмъ края на декемврий съ едно закъснѣние близо отъ месецъ време, защото въ природата нѣма условие за развитие на птицитѣ (сухо, горещо, липса на растителностъ и насѣкоми, внезапно застудяване и пр.). Въ случая се избѣгва периода на линеенето, но изхранването на такива пилци е скъпо и не се подреждатъ добре. Ето защо, насаждамъ 3—4 партиди презъ м. априль за да имамъ лупила на 25 и 30 априль, 5 и най-късно на 15 май. Сжщитѣ лупила почватъ яйценосенето отъ втората половина на м. септемврий и непрекъснато носятъ до м. априль идущата година, т. е. до периода на залежаването. Въ случая, периода на линеенето, сжщо се избѣгва, по право, съвпада съ пронасянето, понеже, подрастването на зимнитѣ пера и подпѣлването имъ съ пухъ е станало презъ време на възрастването срѣщу зимата. Тукъ е значението на инкубатора при търговското (индустриално) птицевъдене на яйца (масово производство), работа непригодна за нашето дребно селско стопанство. И тъй, на младата носачка предстои активенъ периодъ на яйценосене отъ м. септемврий до априль, близо 7 месеца, за което време моитѣ Тузетки снасятъ 120—150 яйца, които винаги продавамъ презъ есенъта, зимата и рано пролѣтъта на висока цена. Това е правилото, безъ да говоря за изключението на отдѣлни носачки, които, въпрѣки носливостъта, спиратъ за 2—3 седмици презъ м. януарий. Такива носочки отстранявамъ, като оставямъ за разплодници само ония, които непрекъснато, безъ почивка, носятъ отъ м. септемврий, чакъ дори до м. май.

Въ заключение, птицевѣда въ зависимостъ отъ скорозрѣлостъта на расата, която отглежда, ще насажда рано или късно. Повтарямъ и нека се помни, че горната смѣтка никогажъ не излиза вѣрна, ако птицитѣ спятъ на открито или живѣятъ въ нехигиениченъ птичарникъ, ако неправилно и неразумно сж хранени и най-сетне, ако специаленъ човѣкъ не се грижи за отглеждането имъ, който отъ постоянния контактъ и наблюдения съ тѣхъ ще узнае много нѣща.

Какъ насаждамъ, лупя, маркирамъ, храня, контролирамъ и пр. може да стане дума до пжти въ друга статийка.

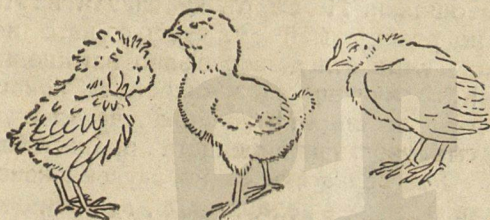
Др-ъ С. Игнатовъ,

Кокошинки.

Редътъ по който ще изнасямъ предъ читателитъ на „Модерно птицевъдство“ по нѣщо, за най-важнитъ болести по птицитъ, нарушавамъ, защото момента изисква да се каже за кокошинкитъ по пиленцата.

Трѣбва най-напредъ да отбележа, че изкуственно излюпенитъ пиленца, т. е. излюпени съ инкубаторъ, нѣматъ кокошинки. Тѣ оставатъ чисти до тогава, до като не сж се събрали съ другитъ пилета, или съ старитъ кокошки, до като не сж влѣзли въ курника.

Разбира се, че у насъ кокошинкитъ сж повече отколкото другаде, защото нашитъ курници сж така построени, такава чистота се подържа въ тѣхъ, че представляватъ най-добро мѣсто за размножението имъ.

Нападнати отъ кокошинки пилета.

Кокошинкитъ, сж дребнички животинки, паразити, които прекарватъ деня изъ цепнатинитъ на първоветъ, таваня, пода и стенитъ, че и изъ пукнатинитъ на почвата, и щомъ настъпи ноца, напушатъ своитъ скривалища и на цели армии нападатъ птицитъ въ курника или по дърветата. Тѣ нападатъ всички домашни птици (кокошкитъ, пуйкитъ, гължбитъ, гжскитъ и патицитъ).

Гладната кокошинка изглежда белезникава, а ситата, насмукалата се съ кръвъ — червена. Кокошинкитъ сж кръвопийци. Тѣ нападатъ както казахме и по горе, всички домашни птици презъ ноца, а често пжти и близкостоящитъ добитъци и хора. Рано сутринтъта тѣ напушатъ нападнатата птица и бързатъ да се скриятъ изъ цепнатинитъ за презъ цѣлия день, готови за новъ походъ щомъ се мръкне.

Много кокошинки оставатъ и презъ деня по тѣлото на птицата, като избиратъ, такива мѣста, кждето да бждатъ запазени отъ свѣтлината: подъ крилата, въ ушнитъ, и носнитъ дупки и пр.

Нападнатитъ отъ кокошинки пиленца сж твърде неспокойни, постоянно се пощатъ. Ако ли нѣкои кокошинки сж се заврѣли въ ушнитъ или носнитъ дупки, то пиленцата, както

и възрастнитѣ птици сж още по-неспокойни, често пжти бѣгатъ безъ посока, издаватъ особенъ звукъ и правятъ особенни движения — трѣскатъ главата си. Така, измжчванитѣ пиленца останали сѣ дни и нощи безъ почивка, безъ сънь (най-важното обстоятелство за развитието и за растежа на пиленцата), изгубили твърде много кръвъ, изсмукана отъ стотици и хиляди кокошинки, тѣ започватъ бързо да слабѣятъ, перцата имъ опадватъ и следъ 10—15 дни, може, да настѣпи смъртъта.

Както казахъ и по-горе, разпространението на кокошинкитѣ става много бързо. Отъ квачката кокошинкитѣ минаватъ върху крѣхкитѣ, нѣжнитѣ пиленца, още първия день, въ деня на излупването. И преди пиленцата да сж захранени, тѣ сж вече напълнени съ паразити.

Не сж рѣдки случаитѣ у насъ, мжтачка следъ двеседмично мжтене върху яйцата, да ги напустне, защото тя и полага ѣ сж пълни съ кокошинки. Не сж рѣдки случаитѣ: нѣкоя мжтачка съ по-силно развито майчино чувство, като не напуска яйцата, сама тя, да умре вследствие пълно изтощение отъ изгубената ѣ кръвъ, изсмукана отъ множеството кокошинки.

Ако това става съ старитѣ кокошки, лесно е да си обяснимъ голѣмата смъртностъ на пиленцата поради кокошинкитѣ.

Кокошинкитѣ се разнасятъ съ новокупени кокошки и др. птици, а сжщо така и отъ врабчетата, ластовичкитѣ и др., които сжщо така биватъ нападани отъ тѣхъ.

Лѣкуване. Който иска да има добре развити здрави пилета, а въ последствие и добри носачки кокошки, той трѣбва да се постави за целъ да очисти курника отъ кокошинки. — Да очисти кокошкитѣ, пиленцата и пр. отъ сжщитѣ.

За да се очисти курника отъ кокошинки трѣбва да се дезинфицира и то нѣколко пжти.

Първоетѣ и всички дървени части трѣбва да се попарятъ съ кипяща содово сапунена вода ($1\frac{1}{2}$ кгр. сода 1 кгр. сапунъ на 10 литри вода). Следъ това, да се облѣятъ съ $2\frac{1}{2}\%$ креолиновъ растворъ.

Да се измажатъ всички цепнотини по стенитѣ и стеницѣ съ варъ, като се прибави въ нея 2% креолинъ.

Полозитѣ (гнѣздата) сжщо, да се дезинфициратъ най-внимателно, като, често се смѣнява сламата и като се посиватъ съ прахъ — негасена варъ.

Много добре и сигурно се дезинфициратъ курницитѣ съ сѣрна киселина, която дезинфекция, се извършва по опжтване отъ ветеринаренъ лѣкаръ.

За очистване на пиленцата и др. птици отъ кокошинкитѣ, най-добре е баня съ анисово масло въ нея, или, като се напръска всѣко пиленце съ анисовъ спиртъ 1:100 (може съ обикновенъ бръснарски пулверизаторъ), или най-после, като се надуха подъ крилцата и перата на пиленцата и пр. съ обикновено духане, прахъ за дървеници.

Трѣбва лѣкуванитѣ кокошки, да се пустнатъ въ почи-
стения, дезинфецирания курникъ следъ 8—10 дни.

Да се поднови, или дезинфецира чрезъ огънь пѣсѣка
въ пепелната баня и се притури 3—4% сѣренъ прахъ.

Такова почистване трѣбва да се направи нѣколко пѣти.

Рахитично пиле.

Подъ думитѣ меки кости (Рахитисъ), се разбира, болестъ
по младитѣ птици, най-често при пиленцата въ 2—3 седмици
следъ тѣхъ при пуйчетата и гълъбчетата и рѣдко при патен-
цата и гжсетата. Болестъта се срѣща по често при пиленцата
отъ тежкитѣ раси, по рѣдко при срѣдньо-тежкитѣ и най-
рѣдко при лекитѣ.

Болнитѣ отъ тази болестъ пиленца и пр. се познаватъ
по това, че лежатъ на земята, при вървежъ тѣ се наематъ
куцатъ, мжчно пристѣпятъ, краката не се свиватъ добре;
прѣститѣ сж изпънати вдървени и често пѣти пиленцата
вървятъ на колѣнетѣ си, едва пристѣпватъ, лежатъ по жг-
литѣ на курника. По сетне коститѣ нмъ ставатъ меки и се
огъватъ. Явява се изкривяване на коститѣ и надебеления, по-
дутости въ ставитѣ на крилцата и краката.

Заднята частъ на тѣлото на болнитѣ пиленца, изглежда
като че ли е по-силно развита.

Болнитѣ пиленца и пр. изгубватъ съвършенно апетита
си, отслабватъ и умиратъ при пълно изтощение.

Преди се смѣташе, като причина на мекитѣ кости не-
достатъчното количество на варовититѣ соли въ храната.
Днесъ, благодарение вдълбочаването на науката за храненето
на животнитѣ и човѣка, като причини на болестъта, освенъ
недостатъчността на варовититѣ соли въ храната, се смѣ-
татъ още, липса на витамини, неправилно отопление на пи-
ленцата отдолу въ изкуственитѣ майки, което позволява бързо
развитие, растежъ, на краката и съ това тѣ не могатъ да
издържатъ тежестъта на тѣлото. И най-последно, най-важното, че
пиленцата не сж оставени подъ прѣкитѣ лъчи на слънцето.

Лѣкуването се състои най-първо въ отстранение на при-
чината. Тази болестъ може да се смѣта за болестъ, съ която
най-лесно може да се справи птицевъдеца, отъ която най-лес-
но може да се излѣкува болнитѣ пиленца, като започне да

имъ дава по съветитѣ на ветеринарния лѣкаръ — ежедневно по-малко рибено масло. Онова рибено масло, което човѣшки-тѣ лѣкари препоръчатъ и даватъ на слаботѣлеснитѣ деца.

И второ, като даде възможностъ на пиленцата да се движатъ на свобода подъ прямитѣ лъчи на слънцето, кждето по ливадата, градината и пасбището пиленцата ще намѣрятъ освенъ зелена храна и изобилно гдисти, мухи, брѣмбарчета и пр. животинска храна, отъ която тѣ иматъ всѣкога голѣма нужда.

Чрезъ зелената храна пиленцата си набавятъ необходимитѣ витамини и варовити соли.

Ако това е невъзможно, рибеното масло може да се замѣни съ добре сварени и смлѣни остатѣци отъ рѣчна риба, или отъ месо. А зимната прѣсна храна — съ сушена коприва, люцернови сухи листа, които най-добре е всѣкога да се попарятъ, та въ случаи, че по нѣкои отъ тѣхъ има плѣсень, да се унищожи.

Най-добрата храна за болнитѣ пиленца си оставатъ морковитѣ, които се даватъ, или ситно накълцани и смѣсени съ трици, или добре смачкани.

Не трѣбва, разбира се, да се забравятъ и варовититѣ соли, които най-добре се даватъ, чрезъ смлѣни мидени черупки и черупки отъ яйца.

Трѣбва най-после, да отбележимъ, че тази болестъ се развива при пиленцата гледани въ помѣщения послани съ дѣски, или дървета и не се явява въ сжитѣ. ако върху дѣскитѣ (пода) се насипе и трамбова 30 - 40 см. дебелъ пласть земя и се дава месна (животинска) храна. За това болестъта се нарича още дѣсчена болестъ.

М. Ц. Цоневъ.

Изкуственото лупене.

Искаме ли да отглеждаме птици въ по-голѣмъ мащабъ, подържаме ли раса, която не лупи или късно се разклопва, необходимо е да употребяваме така нареченитѣ инкубатори т. е. машини за изкуствено лупене.

Изкуственото лупене на птичи яйца е било известно още преди Рождество Христово. Обстоятелството, че щрауса (камилската птица), гущера, крокодила и т. н. излупватъ яйцата си, посрѣдствомъ топлината на слънцето, е довело човѣка до мисълта, че могатъ да се излупятъ пилета по изкуственъ начинъ, стига да се създадѣтъ необходимитѣ за целта условия. Това положение, както казахме, е било признато още отъ старитѣ културни народи. Преди вѣкове напр. въ Египетъ сж сжществували грамадни инсталации за изкуствено лупене, които споредъ Херодатъ, Аристотелъ и др. сж давали отлични

результати. Докато най-сетне презъ 19 в. следъ сполучливия опитъ на Реомюръ се появиха единъ следъ другъ модели на усъвършенствувани и опростени машини за лупене. И днесъ, можемъ съ право да кажемъ, че инкубатора или изкустваената мжтачка, благодарение на усъвършенстването ѝ, може да си служимъ съ нея и да добиваме повече отъ удовлетворителни резултати, каквито има постигнати вече и у насъ.

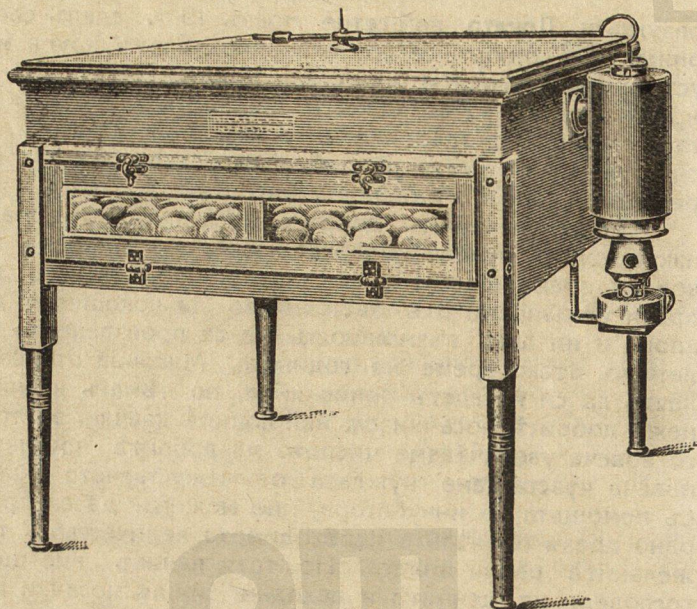
За да преценимъ добре, ползата отъ инкубатора, или изкуственото лупене, необходимо е да поменемъ на кратко кои сж преимуществата на сжщото: Изкуственото лупене ни прави независими отъ състоянието на кокошката да се разклопа и ни дава възможностъ да се произведемъ млади пилета въ всъко време на годината. Мнозина птицевъдци, желаятъ да си насадятъ ранно яйца, но нѣматъ квачки! И понеже добритѣ носачки сж най-лошитѣ квачки, за това колкото повече увеличаваме числото на добритѣ носачки, толкова повече чувствуваме нуждата отъ изкуственото лупене. Само съ помощта на инкубатора ние можемъ да си произведемъ рано презъ пролѣтта необходимото количество и така много желанитѣ ранни пилета. По този начинъ, ние ще бждемъ господари на ценнитѣ и доходни зимни носачки и купената машина ще се рентира въ кжсо време.

Много често се случва, щото мжтачката да напустне яйцата, да изчупи последнитѣ, а това безпорно е една чувствителна загуба за птицевъда, особено ако е поставилъ за мжтене скжпъ расовъ материалъ. Излупенитѣ млади пиленца се замърсаватъ отъ квачката веднага съ най-разнообразни паразити, които обременяватъ правилния имъ растежъ, докато излупенитѣ отъ инкубатора пилета сж чисти отъ паразити.

Трѣбва сжщо да подчертаемъ, че много малко грижи сж потрѣбни, да излупимъ по-голѣмъ брой пилета съ инкубатора, отколкото съ квачки — защото за излупването на 100—120 пилета потрѣбни ни сж 7—8 квачки, които не винаги можемъ да намѣримъ.

Мнозина мислятъ, че изкуственото лупене ни причинява много загуби. Това разбира се се дължи на обстоятелството че липсватъ необходимитѣ грижи, или удобствата сж не достатъчни. Ние твърдимъ, че загубитѣ при естественото лупене сж по-голѣми, защото отъ характера и невниманието на квачката измиратъ много повече пилета, което е невъзможно въ първия случай. Следъ, като на кратко изброихме преимуществата на изкуственото лупене ще направимъ едно бѣгло описание на самата машина за лупене.

Много ясно се вижда отъ самата фигура че инкубатора е една обикновенна камара чиито размѣръ е въ зависимостъ отъ количеството на яйцата, които ще се поставятъ за лупене. Има инкубатори за 30 яйца, има такива, особено въ Америка и за 380,000 яйца. Голѣмитѣ инкубатори които въ повечето случай сж небетчйски т. е. приематъ срещу заплащане излупването на яйца; сж подраздѣлени на отдѣлни камари съ

Инкубаторъ (изкуствена мѣтачка)

вмѣстимостъ 150 яйца. Въ тази камара (стаичка) на известна височина отъ долната ѝ частъ сж поставени рамкитѣ, чийто брой у различнитѣ системи инкубатори е различень. Въ тия рамки, дѣната на които сж отъ телена мрежа се поставятъ яйцата за лупене. За да се загрѣзатъ яйцата равномѣрно, рамкитѣ сж подвижни, така че тия, които сж отъ лѣво се мѣстятъ въ дѣсно, а тия които сж отзадъ могатъ да се премѣстятъ на предната частъ. Непосрѣдствено подъ тия рамки се поставятъ други, изплетени отъ липови кори въ които се събиратъ излупенитѣ пилета. Влагата въ инкубатора се подържа съ вода, поставена въ една ламаринена табла. Въ този ламариненъ сждъ, се влива постоянно вода, когато сжщата се изпари. Измѣрването на влагата става съ така наречения хигрометри. На предната частъ на стаичката се намира вратата. Последната е достатѣчно голѣма и позволява да се манипулира свободно изъ стаичката. Обикновено вратата е стѣклена, та наблюдението на термометъра поставень близо до нея надъ яйцата става свободно. На долната и задна частъ на камарата се намиратъ по едно отворствие за провѣтрѣне. Провѣтрѣнето става и чрезъ самата врата. Въ страни и отъ вѣнъ на камарата е прикрепена самата ламба, чийто топлина влиза посредствомъ трѣба въ сжщата и загрѣва въздуха или водата циркулиращи въ трѣбитѣ и резервуара. Топлината, която предизвиква развитието на зародища, се вкарва по два начина въ камарата. Споредъ това различаваме два вида инкубатори: **топловодни**, когато нагрѣването става съ вода, циркулираща

въ тръби, които кръстосват тавана на камарата и *топловъздушни*, когато нагрѣването става съ въздухъ. Нагрѣването става посредствомъ петролна ламба или електрически токъ. При голѣмитѣ инкубатори загрѣването става съ коксъ, или въглища посредствомъ парни котли.

У насъ, за съжаление дори и у интелигенцията цари предразсѣдка, че инкубатора е една много сложна и капризна машина. Благодарение, на последнитѣ усъвършенствования, а именно регулятора на топлината, който се състои отъ етерна мембрана поставена въ камарата, обслужването на тази толкова проста, почти автоматична машина става много леко. Посредствомъ тази мембрана въ камарата се пропуска толкова топлина, колкото е необходимо за подържане една постоянна температура. Главната целъ, която преследваме при изкуственото лупене е подържането на умѣрена температура отъ 39 до 40° С. необходима за нормалното правилното развитие на зародиша. Това обаче се постига съ най голѣма точностъ посредствомъ този регуляторъ, който опростява до минимумъ обслужването на машината така, че сжщото може да се извърши отъ всѣки чувствающъ известна любовъ къмъ тази работа. Така напр. въ Модерното стопанство на г-нъ П. Пенковъ край с. Горна Митрополия плѣвенско, една жена, която завежда същевременно и домакинството, работи съ два инкубатора за 450 яйца и резултатитѣ сж отлични!

Споредъ материята отъ които е построенъ инкубатора различаваме, такива сж дървена и ламаринена конструкция.

Тукъ нѣма да се спираме върху начина на обслужването на инкубатора, понеже всѣка фирма която продава такива машини, дава безплатно и едно най подробно упътване за манипулирането съ машината. По-скоро ще споменемъ основнитѣ принципи, които трѣбва да се спазватъ при: изкуственото лупене:

1) Стаята кждето ще се постави инкубатора, трѣбва да има, както презъ деня, така и презъ ноца равномерна температура, да не е изложена на течение и да може да се провѣтря добре. Влагата въ сжщата да е умѣрена.

2) Апарата да се постави въ хоризонтално положение и то така, че да може да се съблюдава отъ всички страни.

3) Да се наблюдава ламбата, който въ никой случай не бива да показва колебания при нагрѣването и се спазва указаното въ ръководството температура.

4) Влагата е отъ голѣмо значение както при естественото така и при изкуственото лупене. Сжщото е въ зависимостъ отъ времето и мѣстото кждето е поставена машината. Затова съобразно горното трѣбва винаги да се грижимъ за умѣрената влага и провѣтряне.

Непосрѣдствено следъ излупването, инкубатора се измива най-щателно, като съ една влажна кърпа се почистватъ всички части на машината. Единъ день следъ почистването, можемъ да започнемъ лупенето наново.

W. Routchevsky

Ing. agricole.

Значението на витаминитѣ при отглеждане на домашнитѣ птици.

Вънѣ отъ химическия съставъ на хранитѣ и тѣхната смилателностъ, трѣба да се държи смѣтка и за съдържимостта имъ на витамини, които макаръ, потрѣбни въ малки количества, далечъ не сж лишени отъ значение при храненето отъ витално гледище.

По настоящемъ сж извѣстни 5 типа витамини и се означаватъ чрезъ буквитѣ А, В, С, Д и Е.

Витамина А е необходимъ за растежа и се намира въ по-големо количество главно въ: рибената мазъ, жълтъка на яйцата, прѣсното кревешко масло, повечето зеленчукови храни, черния дробъ на свинята и бѣбрецитѣ на туй животно, млѣкото и нѣколко хлѣбни храни. особено жълтия кукурузъ.

Носачкитѣ кокошки и пилетата предназначени за разплодъ, изложени на добре огрѣвано отъ слънце мѣсто, нѣматъ, по всѣка вѣроятностъ, нужда отъ витамина А, особено ако се подхранватъ главно съ жълтъ кукурузъ. Напротивъ, домашнитѣ птици, които сж затворени, както често става зимно време, трѣбва да получаватъ храна съдържаща витамина А въ достатъчно количество, особено ако се касае до подрастващи млади пилета. Витамина А въ концентриранъ видъ не може да се препорѣчва, защото, ако се изложи на открито, губи свѣсъмъ значението си.

Витамина В е едно вещество, което не позволява развитието на извѣстната подъ името болестъ *bèribèri*. Тая витаминна се намира въ млѣкото, яйцата, листата, семената и пшпикитѣ и, следователно, се намира въ достатъчно количество въ разнитѣ количествени припаси, които се даватъ на пилетата, поради, което става не нужно да имъ се доставятъ отдѣлно.

Третата витаминна, С, нѣма голѣмо значение при отглеждане на пилетата, действайки само като противоскорбутично срдство у извѣстни млѣкопитающи.

Витамина Д е позната като противорахитична. Когато пилетата се отглеждатъ на затворено мѣсто, явява се една неправилностъ на коститѣ и една слабостъ, главно въ ставитѣ, ако липсва въ храната имъ витамина Д. Тая основна (конституциона) слабостъ се констатира сжщо и у пилетата рано излупени въ хладния сезонъ, даже ако иматъ възможностъ и да поизлизатъ навънъ, колкото времето имъ позволява.

Излупенитѣ презъ топлия сезонъ пилета и които могатъ да излизатъ на вънъ, щомъ се излупятъ, рѣдко страдатъ отъ тая болестъ затуй, че слънчевитѣ ултравиолетови лъчи произвеждатъ сжщото влияние, както витамина

Д. Нека се отбележи мимоходомъ, че стъклата непропускатъ ултра виолетовитъ лъчи и затуй пилетата, които не могатъ да излѣзнатъ на слънце иматъ нужда храната имъ да се допълни съ тая витаминна, защото липсата ѝ отъ друга страна, указва влияние да не позволи асимилирането на извѣстни минерални вещества, даже ако изобилствуваха въ храната.

Ние ще подчертаемъ сжщо, че прибавката на витамина Д къмъ храната на носачкитъ, на които яйцата се употребяватъ за разплодъ, има за целъ да усили процента на оплоденитъ яйца, които се излупватъ и, че излупенитъ отъ тѣхъ пилета излизатъ по силни, главно въ сравнение съ пилетата произходящи отъ яйца снесени отъ кокошки, въ храната на които липсва витаминна Д, особено ако тѣ не сж могли да излизатъ повече на слънце.—Рибената мазъ и жълтъцитъ на яйцата съдържатъ сравнително много витаминна Д.

Витаминна Е не представлява нѣкакъвъ голѣмъ интересъ при отглеждането на домашнитъ птици.

При храненето на пилетата трѣбва, значи, да се погрижиме за допълняне храната имъ съ витамини, каквито могатъ да имъ липсватъ, особено ако сж държени на тѣсно, въ такъвъ случай трѣбва да се прибави къмъ бъркането имъ 2 на сто, приблизително, рибена мазъ, която, както видѣхме, е богата отъ къмъ витаминна А и Д. Рибената мазъ да не се дава за повечето 2 седмици приблизително; обикновено се прибавя рибена мазъ въ едно малко количество бъркане и се прибавя по-сетне последователно и споредъ нуждата бъркана, догдето се получи указанія процентъ.

Н. В. Тия сведения сж черпени отъ автора на тая статия изъ Farmers Bulletin № 1,541 на U. S. Department of Agricultur.

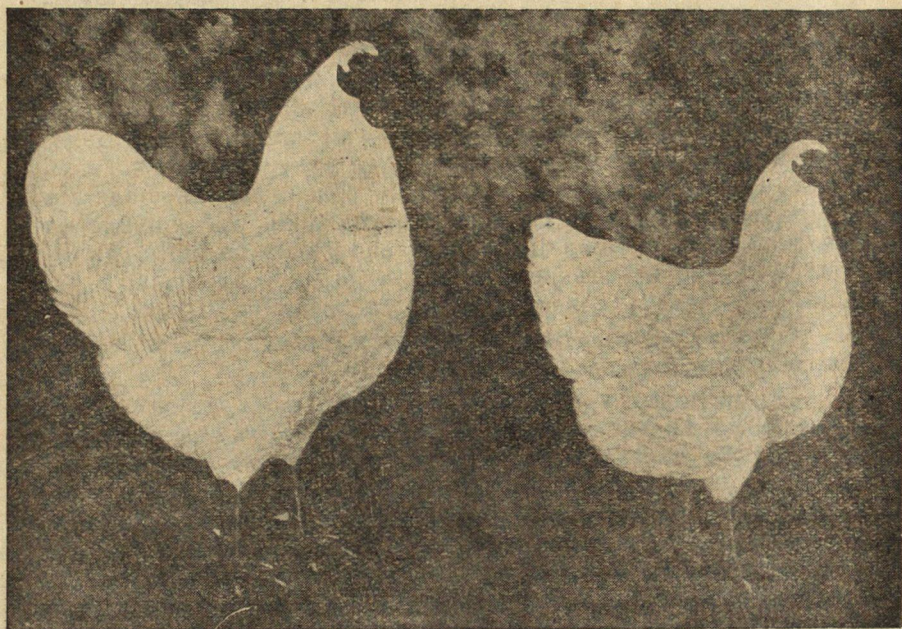
Хр. Ц. Цоневъ.

За Виандота.

Втората международна раса, следъ бѣлата Легхорна, която отъ 25 години насамъ, много често се срѣща по изложбитъ е *виандота*. Тая раса е получена отъ кръстосването на хамбургския сребристъ пѣтелъ съ кокошки отъ расата „Брама“, за която ще дадемъ сведения по-късно. Има всичко 12 вариетети отъ виандота въ зависимостъ отъ цвѣта на перушината: бѣла, ясно жълта, тъмно жълта, яребична, сребриста, черна и пр.

Отъ всички вариетети, най много търсената, най-добре проучена и развита се явява *бѣлата виандота*. — Облагородена и подобрена въ Америка и Англия, днесъ тя е една отъ най много търсенитъ птици въ Франция и Белгия; въ тия двѣ

държави обаче, виандота се кръстосва постоянно съ легхорната, за да се повиши носимостта, но за смѣтка на носимостта, качеството на месото ѝ е понижено.

Бѣли Виандоти.

Виандота е красива птица; още при първото виждане тя прави приятно впечатление. Ако се вгледате въ общата ѝ форма ще забележите че тя нигде нѣма права линия, затова нѣкои я наричатъ раса на „кривитѣ линии“. Малка глава, сравнително късъ вратъ, обрасълъ съ достатъчно перушина, джгообразенъ. Клюнътъ и краката иматъ ярко жълтъ цвѣтъ. — Виандота се аклиматизира лесно на всички климати, особено на студения; и наистина, когато гребенитѣ на много други раси презъ голѣмитѣ студове измръзватъ, и предизвикватъ намаление въ плодовитостта на пѣтлитѣ, кичеститѣ гребени на виандота мжно измръзватъ.

Отлична носачка, особено презъ зимата; срѣдно годишна носимостъ стига до 180 яйца съ жълтеникава черупка, сравнително доста тежки — около 60 грама едното.

Виандота е сжщо добра мжтачка и майка; добре води пиленцата си, които лесно се отглеждатъ — сравнително бърже порастватъ.

Месото ѝ е вкусно — сочно и се цени много, както въ Америка, така и въ Европа. — Угоява се много бърже и добре.

Понася отлично затворения, ограничения животъ и е

пригодена за дребни стопанства, както въ селата така и въ градоветъ.

Кротка е много и не се плаши изобщо. Успѣемъ ли, да имаме пилета презъ месецъ февруари или мартъ — или пъкъ есенчета — ще имаме сигурно доста усиленa носидба. Пронася даже на четвъртия месецъ! Има случаи, когато едногодишна виандота е давала за 40 дена 39 яйца.

Виандота има голѣмъ брой любители, които я предпочитатъ предъ другитъ раси, защото е не само добра носачка и мжтачка, но защото има, както казахме по-горе, много сочно и вкусно месо. Теглото ѝ достига до 3—3½ кгр.

Ако прегледаме и проучимъ статистикитъ на международнитъ конкурси по носимостъ, ще забележимъ, че въ С. Щати — Легхорна държи рекорда, а въ Европа, Виандота.

Всѣки случай, ние сме длъжни да предупредимъ читателитъ си и ги предпазимъ отъ увлечение; нека не се забравя, че носимостъта е лично качество, а не расово. И понеже Виандота, както Легхорна — сж сложни по произходъ раси, не всѣка отдѣлна кокошка непременно е и добра носачка. Ето защо, макаръ и да сме се снабдили съ яйца или пилета отъ расови птици, нашъ дългъ е да продължимъ *подбора*.

Ние не ще се спираме подробно, на всички вариетети на виандота, защото по форма, конструкция, гребенъ, всички сж еднакви, съ изключение цвѣтоветъ на перушината.

Рако.

Упадъкътъ на нашия износъ на яйца.

Споредъ официалната статистика, нашия износъ бѣше въ кгр. както следва:

	1926 год.	1927 год.	1928 год.
януарий	81,108 кгр.	222,677 кгр.	19,152 кгр.
февруарий	324,073 "	246,776 "	97,164 "
мартъ	1,215,253 "	810,394 "	701,314 "
априлъ	1,869,304 "	1,689,697 "	952,736 "
	3,489,838 кгр.	2,969,544 кгр.	1,770,366 кгр.
	100%	85 10/100	50 7/100

Макаръ, че дългата зима забави производството тази година, все пакъ намалението на нашия износъ на яйца на половина отъ количеството преди 2 год. не се дължи само на неблагоприятното време, но и други фактори сж меродавни, върху които отъ дълго време вече многократно е обръщано вниманието и то е растящиятъ отъ година на година износъ на нашитъ носливи кокошки, който въ последната година вече достигна 871,276 бройки и още въ първитъ 4 месеци текущата година вече показва пакъ силно увеличение.

Относно въпроса „износа на яйца или износъ на кокошки“ или „износъ на яйца и кокошки“, сдружението на българските експортьори на яйца още преди 2 месеца е предложило на Министерството на земледелието и държавните имоти, да се свика една конференция отъ безучастни, компетентни авторитети, като се поканатъ и заинтересованитъ кръгове на експортьоритъ на яйца и експортьоритъ на кокошки, но за съжаление, до сега това предложение остана безъ резултатъ.

Ще чакаме ли да спре съвършенно износа на яйца, който презъ последната година докара въ страната 730 милиона лева чужда валута?

Пазаря у насъ и чужбина.

СТРАНСТВО: Въ началото на м. юний, когато почти всички хладилници, въ голѣмитъ консумативни центрове на Западна Европа, се напълниха съ яйца, търсенето на последнитъ е извънредно слабо, тъй когато ииската цена, която се плащаше за яйца, изработени специално за Кюлхаузъ, (Хладилникъ) съвсемъ не отговаря на тази, която консуматора е положение и свикналъ да плаща по това време. Извънъ това Русия, Полша и др. страни се явиха на Западния пазаръ съ извънредно голѣми предлагания на стока, която трѣбваше на въшка цена да се пласира. Това безповно една и отъ причинитъ, цената на българскитъ яйца да спадне отъ 124—126 германски марки касата отъ 1,440 бр. на 115 — 116 марки, франко вагонъ Германската граница. Освенъ въ Германия, така сжщо и въ Швейцария, Австрия и другаде пазаря за нашитъ яйца е лошъ.

У НАСЪ: Голѣмата и нелоялната конкуренция, която се поддържа у нашитъ експорьотри на яйца е главната причина, щото покупателната цена на яйцата у насъ да се поддържаше въ началото на настоящия месецъ все така висока, а именно 2 лева дори, 2'10 на парче, която далечъ не отговаря на европейския пазаръ. Тази висока цена не можеше да се поддържа повече, защото носеше на търцовцитъ голѣми загуби. Днесъ почти въ всички покупателни станции цената на яйцата е 1'70—1'80 лв. парчето. При това пристиганията поради намаляване носитдбата сж слаби. По-голѣмата частъ на експорта е деригиранъ, все още по Дунава само заради ефтиното навло. Този воденъ пжтъ, обаче, влошава значително качеството на българското яйце, презъ голѣмитъ горещини, които настъпиха вече.

ПТИЦИ: Търсенето на птици за експортъ е слабо. Поддържа се добра цена още на гара Левски, кждето се намира единствената и най голѣма кланица на кокошки у насъ. Плаща се за чифъ кокошки отъ 95 до 100 лева.

Съюзенъ и кооперативенъ животъ.

Въ брой 9 на „Geflügel Welt“, органъ на Съюза на Германскитѣ птицевъди, отъ 31 май н. г., четемъ една дописка отъ секретаря на Клуба на птицевъдцитѣ въ Плѣвенъ, г. Цоневъ, съ която извѣстява съюза на Германскитѣ птицевъди, какво поради постигналото страната ни нещастие, вследствие землетресението, не е могло да се изпрати изложение за състоянието на нашето птицевъдство.

Въ сжщата се съобщава за основаването на нашия съюзъ на птицевъдитѣ.

Съюзътъ на германскитѣ птицевъдци като изпраща искренитъ си съжаления за нещастieto, което постигна нашата хубава страна, изпраща ни най-добри пожелания за преуспѣване на съюза и благодари на г. Цоневъ за информацията.

Съобщения на управителния съветъ.

Управителниятъ съветъ на съюза е опредѣлилъ денътъ четвъртъкъ отъ седмицата, за день на редовни заседания. Заседанията ще ставатъ въ клуба на Софийското птицевъдно д-во, въ 6¹/₂ часа подиръ обѣдъ *всяки втори четвъртъкъ*. Така, че презъ м. юний ще има заседания на управителния съветъ на 14 и 28; презъ юлий—на 12 и 26; презъ августъ—на 9 и 23.

Членоветѣ отъ управителния съветъ живущи въ *провинцията*, да си взематъ белѣжка отъ горното съобщение.

РЕЗОЛЮЦИЯ

на учредителния птицевъденъ конгресъ въ гр. София. Учредителниятъ конгресъ на птицевъднитѣ дружества и клубове въ страната, въ заседанието си на 29 и 30 априль 1928 г. следъ повдигането на въпроси засегащи повдигане на родното птицевъдство и станалитѣ разисквания по тѣхъ, като взе предъ видъ:

1) Че много малко е направено до сега отъ страна на държавата за поощрение на птицевъдството, което въпрѣки естественитѣ благоприятни условия за развитието му насъ, стои много низко, както въ качествено, така и въ количествено отношение въ сравнение съ други страни и е изоставено на собствената си съдба.

2) Че незначителния вносъ на расови, респективно носливи птици въ страната и раздаването на яйца и приплоди става безсистемно и съвсѣмъ не дава отчакванитѣ и добри резултати.

3) Че ежегодно, разнитѣ болести и епизотии взематъ хиляди жертви—домашни птици—една грамадна щета за народното стопанство, причинена отъ липсата достатъчно предпазителни срѣдства, които на всѣка цена трѣбва да се прилагатъ въ такива случай.

4) Че липсва просвѣта, практически познания по този така важенъ отрасълъ липсватъ специалисти — добри познавачи на птицевъдството.

5) Че отъ освобождението до днесъ, не е направено нищо за проучването на мѣстната кокошка, която съвсемъ незаслужено е изоставена на собствената си сѣдба.

6) Че едно отъ най-ефикаснитѣ сръдства за поощрение на птицевъдството сж изложбитѣ, конкурситѣ и *Птицевъднитѣ сдружения*.

РЕШИ:

1) Министерството на Земл. и Държавнитѣ имоти, Окржжитѣ постоянни комисии и общини да направятъ всичко възможно за подобренито и повдигането на птицевъдството.

2) Да се внисятъ ежегодно по-значителенъ брой расови птици, а яйцата и приплодитѣ отъ тѣхъ, да се раздаватъ системно преди всичко на организирани птицевъдци и земледѣлци, които иматъ подобрени курници, а следъ това на останалото население, съ задължението да си построи хигиениченъ курникъ.

3) Да се взематъ ефикасни мѣрки, противъ болеститѣ по домашнитѣ птици, първо като се снабдятъ всички ветеринарни лѣкари съ достатъчно количество серуми и ваксини за инжектиране противъ най-опаснитѣ и заразителни епизотии и второ, като се прѣснатъ между населението печатни упжтвания за предпазване на домашнитѣ птици отъ болести, за разумно хранене и отглеждане на птицитѣ, хигиениченъ курникъ и др.

4) Да се изпратятъ въ странство, чрезъ конкурсъ младежи за специализиране по птицевъдството съ задължение да организиратъ модерни птицевъдни стопанста.

5) Да се създадатъ чась по-скоро две птицевъдни станции, една въ северна и една въ южна България и се пристѣпи къмъ селекция на мѣстната кокошка, така сжщо да се отглеждатъ и расови птици, чиито яйца и приплоди да се раздаватъ на птицевъдитѣ на достѣпни цени.

6) Да се организиратъ птицевъдни изложби и конкурси за носливостъ, чрезъ раздаване на премии, парични награди и други отличия, а така сжщо подпомага и поощрява птицевъдното движение изразено въ птицевъднитѣ д-ва, съ които трѣбва да се осѣе цѣлата страна.

7) Да се регулира безразборния износъ на птици и увеличи живия инвентаръ.

8) Министерството за З. и Д. И. да урегулира материята относно подобренито и поощрението на родното птицевъдство съ единъ специаленъ законъ.

Областна птицевъдна конференция.

Въ понедеѣлникъ, 4 т. м., въ с. Левски (Плѣвенско) се състоя II-та областна птицевъдна конференция, устроена отъ клуба на птицевъдцитѣ въ Плѣвенъ, съвмѣстно съ птицевъдното д-во

въ с. Левски. Въ конференцията взѣха участие около 200 души птицевъдци и земледѣлци отъ Плѣвненска, Свищовска и Никополска околии. Бѣха представени съ свои делегати птицевъдните д-ва отъ Плѣвненъ, Горна Орѣховица и д-во „Птица“, София, а така сѣщо и членъ отъ Управителния съветъ на Българския птицевъденъ сѣюзъ.

Конференцията се откри отъ председателя на Левското птицевъдно дружество, Д-ръ Б. Николовъ, следъ което агронома Ст. М. Лукановъ, отъ името на Б. П. Сѣюзъ, говори за значението на птицевъдния сѣюзъ и неговитѣ задачи. Говори сѣщо и Д-ръ Симеонъ Игнатовъ — делегатъ за клуба на птицевъдците въ Плѣвненъ, за птицевъдството въ нашето земледѣлско стопанство.

Следъ рефератитѣ станаха разисквания, въ които се подчерта значението на птицевъдното движение за повдигането и разнообразяването поминѣка на българския селянинъ.

На край, се гласува резолюция, съ която се иска, Министерството на Земледѣлието да подкрепи птицевъдния сѣюзъ, посредствомъ дейността, на които могатъ да се постигнатъ голѣми резултати за повдигане на родното ни птицевъдство.

Желателно е и другитѣ птицевъдни дружества и клубове да последватъ примѣра на виновниците на горната конференция.

Птицевъдно д-во „Птица“ въ с. Балбунаръ, Русенско е получило бесплатно 30 декара работна земя отъ общината. Мѣстото граничи отъ три страни съ общинската мѣра и отъ четвърта съ гора — ловджийския паркъ. За въ бѣдаще дружеството ще построи *птицевъдна станция* съ огледъ да развъжда изпитани носливи птици и задоволява нуждитъ на стопанитѣ-птицевъди въ околията, желающи да отглеждатъ расови птици.

На инициаторитѣ желяемъ самоуспѣхъ, а общинската управа поздравляваме за благородния жестъ.

Желателно е всички птицевъдни дружества и клубове да последватъ примѣра на балбунарци!

На 20 V. е образуванъ въ градъ Ямболъ Клубъ на птицевъдцитѣ. Въ учредителното събрание се избрахъ въ настояте ството: председателъ: Иванъ Даевъ, подпредседателъ: Сѣби Асѣновъ, секр. касиеръ: Д. Мариновъ, а за членове на кон. комисия Апостолъ Сериозъ Тод Костадиновъ.

Въ с. Козарско, Пешерска околия на 5 май е образувано птицевъдно д-во „Родопска Птица“. Състава на управителния и кан. комисия е следния: председателъ: Г.

Манчевъ, подпредседателъ: Лабо Д. Лабовъ, секретаръ: И. Хр. Николовъ, касиеръ: Ат. Ил. Милевъ, съветници: Илия Т. Петровъ и Анг. Т. Чобановъ Кон камисия: Стоянъ П. Трандафиловъ, Никола К. Стоевъ и Стоилъ К. Тодоровъ.

Образуваното на 26 май т. гѣд. Птицевъдн д-во въ с. Долно-Паничерево, Ново-Загорско. Има следния съставъ на управителното тѣло: Управителенъ съветъ: председателъ: Стоянъ Денчевъ, подпредседателъ: Михаилъ Ив. Топаловъ и секр.-касиеръ: Данчо Д. Мандовъ. Контролна комисия: Михаилъ Денчевъ, Къни Димитровъ и Злати Марковъ.

Образувано е кооперативно птицевъдно д-во „Пѣтель“ въ гр. Брацигово. Броя на членоветѣ за сега е 26. Въ управителния съветъ на кооперацията визатъ: Георги К. Гюлиметовъ, Ив. Ан. Серафимовъ, Грую И. Петлешковъ Контролна комисия: Тодоръ П. Тасевъ, Василъ Д. Търтолиновъ и Грую Хр. Косевъ. Пожелаваме успѣхъ въ новоподетото дѣло и добри резултати на скромнитѣ ратници въ областта на стопанското възмогане на страната.

Въ гр. Т. Пазарджикъ е образувано кооперативно произв. птицевъдно сдружение „Носачка“. Въ управителния съветъ влизатъ: председателъ: В. Добревъ (д. агрономъ, секретаръ: Любомиръ Лъвицаровъ, журналистъ.

Въ с. Търговище, Бѣлоградчийско е образувано птицевъдно дружество на 27. V. т. г. Въ управлението на дружеството влизатъ следнитѣ лица: Управителенъ съветъ: председателъ: Иванъ Ал. Игнатовъ, подпредседателъ; Иванъ Лилинъ, секретаръ: Ив. Г. Маджаровъ, касиеръ Никола Поповъ. Контролна комисия: Младенъ Ив. Вълчевъ, Кост. В. Поповъ и Алекси Игнатовъ.

Препись.

О К Р Ж Ж Н О

*До всички Ж. П. Станции
и влагалища.*

№ II. 3.495 отъ 21 май 1928 год. Предаденитѣ и изпратени отъ Централната птицевъдна опитна станция въ София, яйца за разплодъ, да се посрещатъ веднага, никакъ да не се бавятъ по жътъ и съ пристигането имъ на мѣстоназначението, веднага да се освобождаватъ. При приемането имъ, товаренето, транспортирането и разтоварването имъ да става най-внимателно, безъ да се раздрусватъ, тъй като отъ друсането и бавния превозъ тѣ се повреждатъ и ставатъ негодни за разплодъ. Тѣзи пратки носятъ съответния етикетъ.

Н-къ движение: **Згуревъ.**

Б. Р Редакцията като помѣства горното окржно пожелава на главнитѣ дирекции на желѣзницитѣ и почитѣ да направятъ нуждното за грижливото пренасяне и на всички пратки отъ яйца за лупене произходящи отъ частнитѣ стопанства. Въ това направление централното управление на българския птицевъденъ съюзъ е направило съответнитѣ постѣпки предъ горнитѣ дирекции

Птицевъди, платете си абонамента.

КНИЖНИНА

Получи се въ редакцията:

Сп Лозарски Прегледъ — Плѣвенъ, органъ на Българския лозарски съюзъ — София. Год. абонаментъ 65 лева. Редакторъ Георги К. Червенковъ, год. XIII, кн. 6 съ следното съдържание.

1) Кършене на лозята — Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ; 2) Добиване облагороденъ материалъ за посаждане на лозя — проф. Н. Недѣлчевъ; 3) Единъ новъ неприятелъ по лозата въ България — миниращия лозовъ молецъ — Н. Недѣлчевъ; Краятъ на една загадка — И. И. Хранковъ; 4) Дървени, армобетонни или литиноемайлирани винарски съдове — инжин. И. Карамболовъ; 6) Французкиятъ пазаръ, нашия износъ и нашето производство — Ст. Икономовъ; 7) Практически съвети и новости: По отглеждането на десертнитѣ грозда — проф. Н. Недѣлчевъ, йзрисяване на гроздето — И. И. Хранковъ; 8) Свободна трибуна: Моето мнение по подсилването на виното съ спиртъ и мжстѣта съ захар — Ив. Добревъ, Данчното облагане на лозарството — П. Моновъ; 9) Съюзи, дружествени и кооперативни; 10) Въпроси и отговори; 11) Хроника и книжнина.

Сп. Земледѣлско Стопанство, кн. 1, 2, 3, 4, 5 издание на дружеството на българскитѣ агрономи въ София, редактори: (т. М. Лукановъ и Ив. Валчевъ.

Сп. Земледѣлски Уроци, кн. 6, гл. редакторъ Йорданъ Илиевъ, год. абонаментъ 40 лева.

Ветеринарно скотовъдно знание, кн. 5, издание на съюза на ветеринарнитѣ лѣкари, София редакторъ: Д-ръ Георги Павловъ.

„Градинарь“ месечно илюстровано списание за градинарство дребно животиновъдство и домакинство, кн. 5, редакторъ П. Д. Бубовъ. Год. абонаментъ 30 лева.

Мастанлийски окр. вестникъ, бр. 32, официално издание на Окр. постоянна комисия. Годишенъ абонаментъ 150 лв.

Известия на Бургаска търговска индустриална камара, бр. 9